

Üç görnüşli masgaraçylyk

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Üç görnüşli masgaraçylyk ÜÇ GÖRNÜŞLI MASGARAÇYLYK

• Birinji görnüş

Kaýmakamyň¹ kabinetini. Stoluň aňyrsynda Kaýmakam otyr. Onuň öňünde goluny gowşuryp, dagly daýhan dur.

DAÝHAN: – Jenap Kaýmakam, meniň mellegimiň suwuny kesdiler. Men geçen ýyl mellegimiň suwarylmagy üçin baş ýüz lir töläpdim ahyryn.

KAÝMAKAM: – Bu geçen ýyl bolupdy ahyryn. Sen heý şu ýyl zat tölediňmi? Öten ýyldan bäri durmuş üýtgedi. Eger sen öz mellegiň suwarylmagyny isleseň, bir müň lir tölemeli bolarsyň.

DAÝHAN: – Rehimiňiz gelsin, ependi.

KAÝMAKAM: – Hiç hili rehim bolup bilmez! (Daýhan gidýär. Az salymdan soň, ikinji daýhan gelýär).

KAÝMAKAM: – Hä, sen pikirlendiňmi?

DAÝHAN: – Pikirlendim. Bir müň lir töläýin.

KAÝMAKAM: – Näme? Müň? Edil ýaňy Mehmed aga bir müň iki ýüzi töledi. Bir ýarym müňden az bolsa alman.

DAÝHAN: – Rehimiňiz gelsin, ependi!

KAÝMAKAM: – Hiç hili rehim bolup bilmez!

Perde

• Ikinji görnüş

Gubernatoryň kabinetini. Daýhanlaryň ikisi hem bosagada durlar.

BIRINJI DAYHAN: – Siziň hezretiňiz, jenap Kaýmakam Taňrynyň suwy üçin bizden para soraýar. Ol biziň gaharmyzy getirýär, suwuň bahasyny gymmatladýar. Öňler biz oňa baş ýüz lir tölärdik, bu ýyl bolsa bir ýarym müňi talap edýär. Özüňiz bir gaýrat edäýmeseňiz...

Gubernator stolundan bir ýarym müň lir alýar, pullaryň nomerini ýazýar we Kaýmakamy para alyp duran mahalynda günäsiniň üstünde tutmagy ýüregine düwýär.

Perde

• Üçünji görnüş

Kaýmakamyň kabineti. Daýhan gubernatordan alan bir ýarym müň lirini Kaýmakama berýär-de, çykyp gidýär. Gapynyň aňyrsyndan aýak sesi eşdilyär.

Kaýmakam näme işiň gopjagyny aňyp, daňylgy puly diwardan asylgy duran «Ullakan adamyň» portretiniň aňyrsyna süsdürýär. Gubernator, žandarmlyk, daýhanlar ylgaşyp gelyärler.

GUBERNATOR: – Pullary ber!

KAYMAKAM: – O nähili pul?

GUBERNATOR: – Ynha şu daýhan saňa häziriň özünde bir ýarym müň lir berdi... Hany olar?

Gubernator bilen Kaýmakam sögüşmäge başlaýarlar. Kaýmakamy barlaýarlar, žandarmlyk puly otagdan gözleýärler, tutuş otagy gyzyldörjükdir edýärler. Emma hiç zat tapmaýarlar. Kaýmakam daýhanlary äsgermezçilik etmekde, töhmetde, mekir ýalançylykda aýyplaýar. Daýhanlary gandallaýarlar. Kaýmakam aňyrsynda pul gizlenen «Ullakan adamyň» portretiniň öňünde dyzyna çöküp, monolog aýtmaga başlaýar.

KAYMAKAM: – Eý, beýik adam!

Eý, meniň şöhratly halas edijim! Beýik ruh!.. Eger sen bolmadyk bolsadyň, onda meniň başym nähili gowgalara duçar bolardy!.. Sen meni ölümden gutardyň. Minnetdar!.. Sag bol!..

Sen meniň namysymy goradyň, eý beýik adam!

Perde

Eziz NESIN.

¹*Kaýmakam – uýezd naçalnigi*

Terjime eden: Ata YKLYMOW.

«Edebiýat we sungat» gazetini, 04.10.1958 ý. Satiriki hekaýalar